

VOLDGIFTSDOM

Avsagt: Bergen, 3. juli 2014

Voldgiftsdommer: Lagmann Martin Tenold

Saksøker: **Stiftelsen Bergen Katedralskole**
Postboks 414
5828 Bergen

Prosessfullmektig: Advokat Jan Ohldieck
Lille Markevei 18
5005 Bergen

Saksøkt: **Hordaland fylkeskommune**
Postboks 7900
5020 Bergen

Prosessfullmektig: Advokat Kenneth Steffensen
Advokatfirmaet Thommessen AS
Postboks 43 Nygårdstangen
5838 Bergen

Saken gjelder: Tvist om Hordaland fylkeskommune i henhold til inngått avtale kan disponere over deler av eiendommen Kong Oscarsgt. 36 i Bergen til innføring av leiebasert parkeringsordning for ansatte ved Bergen Katedralskole.

Prosessualia

I avtale mellom partene av 23. desember 1980, pkt. H, er avtalt at tvist om tolking av avtalen skal avgjøres ved voldgift med nærmere angitt etablering. Partene er enige om oppnevning av enevoldgiftsdommer.

Stevning for voldgiftsretten ble uttatt 17. februar 2014. Tilsvar ble inngitt 17. mars 2014. Det ble holdt planleggingsmøte 25. april 2014. Det ble deretter inngitt ett prosesskrift fra hver av sidene.

Voldgiftsforhandlingen ble holdt i Bergen Katedralskoles lokaler 25. juni 2014. Det ble gitt partsforklaringer og ett vitne ga forklaring. Stiftelsen Bergen Katedralskole var representert ved skolens rektor Bjørn Kr. Jæger. Hordaland fylkeskommune var representert ved stabsleder ved eiendomsseksjonen Guro Klyve. Det vises ellers til rettsboken.

Sakens bakgrunn

Stiftelsen Bergen Katedralskole ("Stiftelsen") har siden etableringen i 1153 vært et selvstendig rettssubjekt og en selvfinansierende institusjon, hvor eiendommer og midler har blitt brukt til å drifte Bergen Katedralskole ("Katedralskolen"). Hordaland fylkeskommune ("Fylkeskommunen") overtok senere driften av Katedralskolen, og det er Fylkeskommunen som står for driften av skolen i dag.

Stiftelsens gjeldende statutter er datert 21. februar 1980. Om Stiftelsens formål fremgår følgende i § 2:

"Stiftinga sitt føremål er å halde oppe Bergen Katedralskole som institusjon. I samsvar med institusjonen sin tradisjon og status gjennom alle hundreår skal stiftinga sine eigedomar og midlar brukast til opplærings- og utdanningsføremål.

Stiftinga har ikkje som føremål sjølv å drive skole, men har forvaltingsretten til dei aktiva i Bergen Katedralskole som stiftinga eig."

Den 23. desember 1980 inngikk Stiftelsen og Fylkeskommunen avtale om deling og disponering av Katedralskolens eiendommer og eiendeler. Avtalen ble tinglyst 15. oktober 1981.

Avtalen har slik ordlyd for så vidt gjelder de aktuelle punktene A-C:

"AVTALE MELLOM HORDALAND FYLKESKOMMUNE PÅ DEN EINE SIDA OG STIFTINGA BERGEN KATEDRALSKOLE PÅ DEN ANDRE SIDA OM DELING OG DISPONERING AV SKULEN SINE EIGEDOMAR OG EIGELUTAR.

- A. Stiftinga Bergen katedralskole har eigedsretten til:
1. Grunneigedomen (tomt utan bygningar) Kong Oscarsgt. 36.
 2. Grunneigedomen Bispenggt. 21 med rektorbustad.
 3. Inventar av museal karakter.
 4. Den gamle historiske boksamlinga.
 5. Legat og kapitalfond.

B. Hordaland fylkeskommune har eigeomsretten til:

1. Den gamle hovudbygningen.)
2. Nybygget langs Heggebakken.) KONG OSCARSGT. 36
3. Det nye gymnastikkanlegget.)
4. Alt inventar og utstyr i skuleanlegget som ikkje har museal karakter.

C. Hordaland fylkeskommune har vederlagsfri disposisjonsrett til grunneigedomen Kong Oscarsgt. 36 så lenge fylkeskommunen vil nytta eigeomen til opplærings- og utdanningsføremål. Stiftinga Bergen katedralskole skal likevel ha rett til å uttale seg på førehand om nybygg, ombygging eller større vølingsarbeid som fylkeskommunen vil gjennomføra på eigeomen (jfr. protokolltilførsle)."

Avtalen ble undertegnet av Alf J. Bauge og Steinar Sælen for Fylkeskommunen. David W. Lysne, Nils Monstad og Øystein Falch undertegnet for styret for Stiftelsen.

Av avtalen fremgår det at Stiftelsen blant annet har eiendomsretten til grunneiendommen i Kong Oscarsgt. 36, mens Fylkeskommunen har eiendomsrett til den gamle hovedbygningen, nybygget og det nye gymnastikkanlegget som er bygget på tomten i Kong Oscarsgt. 36, jf. avtalens pkt. A og pkt. B.

Av avtalens pkt. C fremgår det at Fylkeskommunen har vederlagsfri disposisjonsrett til grunneiendommen i Kong Oscarsgt. 36, så lenge Fylkeskommunen vil bruke eiendommen til "*opplærings- og utdanningsføremål*". Det er forståelsen av dette punktet som tvisten gjelder.

Ved behandlingen av årsbudsjett for 2013 sluttet Fylkestinget seg til Fylkesrådmannens forslag om å innføre en generell betalingsordning for bruk av fylkeskommunale parkeringsplasser hvor lokale forhold i området viser at trafikken til og fra fylkeskommunale bygg bør reguleres. Det ble vedtatt å utvide omfanget av månedsleiebaserte parkeringsplasser til også å omfatte parkeringsplasser ved Katedralskolen, Bergen tekniske fagskole, Bergen Handelsgymnasium, samt Tanks og Bjørgvin videregående skoler. Tidligere var det kun leieavgift knyttet til parkeringsplasser ved Bergen maritime videregående skole.

I brev av 31. januar 2013 fra Fylkeskommunen til Katedralskolen, fremgår det at en ny parkeringsordning for privatbiler ved skolen skal tre i kraft fra 1. april samme år. Ordningen innebærer at det skal betales en månedsleie for parkeringsplassene. En parkeringsplass i friluft - som er det aktuelle her - skal koste kr 750 pr. måned. Inntektene av denne parkeringsordningen regnskapsføres ved skolen, men skal gå til Fylkeskommunen.

Etter ordningen skal parkeringsplassene på skolen tildeles etter søknad basert på fylkeskommunale kriterier, blant annet omfang av tjenestereiser, helsesituasjon, barn i barnehage eller skolefritidsordning og reiseavstand. Avtalen inngås mellom den ansatte og rektor ved skolen. Plassen leies for et skoleår om gangen. Leien betales ved trekk i lønn.

Tvisten gjelder de 13 parkeringsplassene som i forbindelse med innføringen av ordningen ble oppmålt i Kong Oscarsgt. 36. Tidligere hadde de ansatte parkert vederlagsfritt og etter et fleksibelt system som muliggjorde dobbeltparkering m.v. Dette ga en høyere utnyttelsesgrad av området enn det den innførte ordningen gir muligheter for.

Bergen Katedralskole ved rektor Bjørn Kr. Jæger skrev 7. februar 2013 til Fylkesrådmannen. I brevet ble blant annet fremholdt:

"Et av de forhold Bergen Katedralskole ønsket å ta opp i forbindelse med nyordningen, er at tomten i Kong Oscarsgate 36 ikke er eid av fylkeskommunen, men av Stiftinga Bergen Katedralskole. For informasjon vedlegges "Statuttar for Stiftinga Bergen Katedralskole" og det henvises spesielt til § 3 "Eigedomar" og § 5 "Forvaltning", hvor hhv eiendomsforhold og regler for avkastning av eiendommer fremgår.

For Bergen Katedralskole handler saken om ca 20 parkeringsplasser som i dag betjener vel 80 ansatte fordelt på to skift fra kl 0700 til kl 2100. Dette administreres gjennom en administrativt enkel og fleksibel ordning, og vedtaket betyr i så måte at et velfungerende gode går tapt for de ansatte. Med dagens beskaffenhet på disse parkeringsplassene og en månedlig avgift på kr 750, er det vel tvilsomt om interessen vil være så stor for det nye tilbudet."

I brev av 14. august 2013 til Fylkeskommunen bestrider Stiftelsen ved advokat Jan Ohldieck Fylkeskommunens adgang til å vedta en slik ordning med virkning for eiendommen Kong Oscarsgt 36. Det anføres at regulering av parkering for privatbiler ikke under noen omstendighet kan anses å ha et opplærings- og utdanningsformål.

Fylkeskommunen ved advokat Kenneth Steffensen uttaler i brev av 7. november 2013 til advokat Jan Ohldieck at det ikke er grunnlag for å bestride innføring av parkeringsordningen på eiendommen. Det fremholdes at innføring av avgiftsbetaling for de ansattes parkering på eiendommen ligger innenfor Fylkeskommunens disposisjonsrett etter avtalen fra 1980, pkt. C.

Voldgiftsprosessen ble deretter startet.

Stiftelsen Bergen Katedralskole har i det vesentlige gjort gjeldende:

Stiftelsen er en egen juridisk person og således ikke underlagt administrative beslutninger fra Fylkeskommunens side. I dette ligger at Fylkeskommunen ikke kan disponere over eiendommen.

Tidligere hadde de ansatte fått parkere vederlagsfritt. De ansatte ved skolen reagerte på at en fungerende ordning med frie parkeringsplasser til bruk for 80 ansatte i realiteten var blitt redusert til leiebaserte parkeringsplasser for 13 ansatte. Dette førte til stor misnøye.

Sentralt i saken er avtalen som ble inngått i 1980. Det vises særlig til avtalens pkt. C, hvorefter Fylkeskommunen har vederlagsfri disposisjonsrett til grunneiendommen Kong Oscarsgt. 36 så lenge Fylkeskommunen vil benytte eiendommen til opplærings- og utdanningsformål.

Stiftelsen skal likevel ha rett til å uttale seg på forhånd om nybygg, ombygging eller større reparasjonsarbeider som Fylkeskommunen vil gjennomføre på eiendommen.

Den faktiske situasjonen er at skolen har ca. 20 parkeringsplasser fordelt på 2 steder, henholdsvis 6 i Heggebakken og 14 i Kong Oscarsgt. 36. Det er Fylkeskommunen som eier grunnen i Heggebakken 2, mens Stiftelsen eier grunnen i Kong Oscarsgt. 36.

Stiftelsen har hele tiden gjort gjeldende at Fylkeskommunen ikke har vederlagsfri disposisjonsrett til parkeringsplassene i Kong Oscarsgt. 36, da parkering ikke er å betrakte som opplærings- og utdanningsformål.

Stiftelsen har videre inntatt det standpunkt at Fylkeskommunen etter avtalen ikke har anledning til direkte fremleie av parkeringsplasser til de ansatte som i denne sammenheng som anses som tredje part. Det er Stiftelsens holdning at inntekter av stiftelsens eiendommer i henhold til Stiftelsens statutter skal gå tilbake til Stiftelsens formål.

Stiftelsen har tidlig gjort Fylkeskommunen oppmerksom på sin tolkning av avtalen. Det vises til brev fra Katedralskolen til Fylkesrådmannen av 7. februar 2013.

Stiftelsen legger til grunn at også Fylkeskommunen har ansett at Katedralskolen er i en noe spesiell situasjon i og med at det foreligger en avtale som angår deling og disponering av skolens eiendommer.

Stiftelsen presiserer at dette er en avtale som er inngått før den aktuelle problemstilling var fremme, nemlig parkeringsordning på skolens eiendom.

Det rettslige standpunkt fra Stiftelsen er at det er åpenbart at parkering ikke kan anses som ledd i opplærings- og utdanningsformål. Det kan heller ikke innfortolkes noen intensjon bak avtalen om dette. Stiftelsens standpunkt er at dersom Stiftelsen skal avgi parkeringsplasser til Fylkeskommunen, må dette skje i ny avtale hvor partene er kommet frem til enighet.

Ved tolkningen av avtalen må det legges stor vekt på Stiftelsens formål etter statuttene. Dette er å holde oppe Katedralskolen som institusjon og i samsvar med skolens tradisjon og status bruke stiftelsens eiendommer og midler til opplærings- og utdanningsformål. Den inngåtte avtale bygger på dette.

Dersom Fylkeskommunen skulle få medhold i sin forståelse av avtalen, hadde den inngåtte avtale vært unødvendig å inngå for så vidt som det i så fall ikke ligger noen egentlige skranker for Fylkeskommunes rådighetsutøvelse etter avtalen.

Det er ikke grunnlag for å trekke sammenligninger med reglene for tomtefeste.

Det nedlegges slik *påstand*:

1. Hordaland Fylkeskommune er uberettiget til å vedta ny parkeringsordning for privatbiler ved Stiftelsen Bergen Katedralskoles eiendom, Kong Oscarsgt. 36.
2. Hordaland Fylkeskommune tilpliktes å betale sakens omkostninger.

Hordaland fylkeskommune har i det vesentlige gjort gjeldende:

Fylkeskommunen bestrider Stiftelsens krav og nedlegger påstand om frifinnelse og krav om dekning av sakskostnader. Stiftelsen gjør i realiteten gjeldende at Fylkeskommunen ved innføringen av parkeringsordningen på eiendommen Kong Oscarsgt. 36 har misligholdt 1980-avtalen.

Det følger av avtalens pkt. A at Stiftelsen har eiendomsretten til grunneiendommen, mens det fremgår av pkt. C at det er Fylkeskommunen som har disposisjonsretten til grunneiendommen.

Stiftelsen har ved avtalen overført rådigheten over grunneiendommen til Fylkeskommunen. Denne rådigheten er eksklusiv, og Fylkeskommunen har en total bruksrettighet over grunneiendommen.

Karakteren av den bruksrettigheten Fylkeskommunen har til grunneiendommen i Kong Oscarsgt. 36 belyses også av de øvrige bestemmelser i avtalen.

I avtalens pkt. C er det bestemt at Stiftelsen skal ha "rett til å uttale seg på førehand om nybygg, ombygging eller større vølingsarbeid som fylkeskommunen vil gjennomføre på eignedomen". Stiftelsen har således kun en uttalellesrett med hensyn til endringer som Fylkeskommunen ønsker å foreta med hensyn til bygningene og større "vølingsarbeid" på grunneiendommen.

Det er enighet mellom partene om at uttalellesretten som angis i avtalen på dette punkt ikke omfatter det omtvistede parkeringsspørsmålet.

Hvorvidt Fylkeskommunen har adgang til å pålegge parkeringsavgift for de ansatte ved Katedralskolen, vil bero på en tolkning av stiftelsesgrunlaget; avtalen fra 1980.

Ved tolkningen må undervisningsformålet ses i sammenheng. Det kan f. eks. ikke hevdes at kantinedrift ved skolen ikke inngår i et opplærings- og utdanningsformål.

Det er uomtvistet at Fylkeskommunen har rett til parkering på eiendommen, herunder for skolens ansatte og andre med gjøremål tilknyttet skolen. Fylkeskommunen oppfatter det slik at det er innføringen av parkeringsordningen Stiftelsen motsetter seg.

Etter avtalens pkt. C har Fylkeskommunens disposisjonsrett til grunneiendommen Kong Oscarsgt. 36 så lenge Fylkeskommunen vil "nytte eignedomen til opplærings- og utdanningsføremål".

Fylkeskommunen har en stor grad av frihet til å råde over grunnen innenfor dette formålet. Fylkeskommunen drifter Katedralskolen på grunneiendommen, noe som opplagt ligger innenfor vilkåret om opplærings- og utdanningsformål. Vedtakelse av parkeringsordningen for de ansatte endrer ikke på det faktum at grunneiendommen blir brukt til dette formål. Dette fremstår som et tiltak som ledd i nettopp driften av skolen, idet det er naturlig at parkeringsforholdene på eiendommen ordnes gjennom parkeringsordningen som for de øvrige videregående skoler.

Innføringen av parkeringsavgiften må betraktes som et driftsspørsmål ved skolen og som ligger innenfor formålet. Parkeringsavgiften som pålegges de ansatte ved Katedralskolen har sin bakgrunn i et politisk vedtak om å regulere bilbruken. Ordningen medfører ikke at parkeringsplassene, som i alle år nettopp har stått til disposisjon for de ansatte ved Katedralskolen, blir lagt ut til salg eller leie for andre enn de ansatte ved skolen.

Innføring av er begrunnet i et behov for regulering av parkeringssituasjonen ved skolen. Motsetningsvis er ordningen ikke fattet med bakgrunn i å *etablere* "parkeringsvirksomhet" på eiendommen - der det sentrale motivet ville være avkastning ved utleie. Parkeringsplassene er ikke tilgjengelig for andre enn skolens ansatte.

Parkeringsavgiften som er pålagt er for øvrig vesentlig lavere enn for andre lignende parkeringsplasser i sentrum. Det er reguleringsbehovet som fremstår som er det sentrale, ikke vederlaget for plassene. Dette forsterkes av at ordningen er generell og ikke knytter seg til Katedralskolen spesielt. Det er den samme parkeringsavgiften som også pålegges de øvrige videregående skolene i Bergen sentrum.

Stiftelsens formål og bestemmelser er ikke relevant for spørsmålet om tolkningen av avtalen knyttet til parkeringsspørsmålet. Avtalen innebærer at Fylkeskommunen drifter Katedralskolen vederlagsfritt. Gjennom denne ordningen bidrar Fylkeskommunen til å oppfylle Stiftelsens formål i seg selv, nemlig å "halda oppe Bergen Katedralskole som institusjon", jf. § 2 i statuttene for Stiftelsen. Fylkeskommunen har lettet Stiftelsen for en økonomisk byrde gjennom denne ordningen, og skal i den nærmeste fremtid også investere betydelig i et ombygnings- og oppussingsarbeid ved skolen. Disse momentene inngår i det helhetsbildet avtalen må tolkes på grunnlag av.

Parkeringsordningen er ikke i strid med, eller griper inn i, avtalens forutsetninger og formål. Det er ikke tale om noen direkte fremleie. Når innføringen av parkeringsordningen er innenfor rammene for Fylkeskommunens disposisjonsrett etter avtalen, er det uansett ikke noe rettslig grunnlag for at inntekten fra parkeringsordningen skal tilfalle Stiftelsen. I motsatt fall må de relevante driftskostnadene som Fylkeskommunen har trekkes inn.

Hvis ordningen anses å være utenfor formålet, pekes på at Stiftelsen har rett til å kjøpe bygningsmassen tilbake, jf. avtalens pkt D.

Det vises også til at rettspraksis om bruksutøvelse i tomtefesteforhold kan være veiledende. Denne gir en vid adgang til bruksutøvelse.

Det nedlegges slik *påstand*:

1. Hordaland fylkeskommune frifinnes.
2. Hordaland fylkeskommune tilkjennes sakskostnader.

Voldgiftsrettens vurdering:

En avtale vil ikke alltid inneholde en fullstendig regulering av det rettsforholdet den skaper mellom partene. Parkeringsspørsmålet er ikke direkte omhandlet i avtalen. Løsningen vil derfor bero på en tolkning av avtalen.

Det generelle utgangspunkt ved vurderingen av avtalen er en objektiv fortolkning hvor avtalens ordlyd tillegges stor vekt. Dette innebærer at den parten som hevder en forståelse i strid med ordlyden har bevisbyrden for at dette var partenes felles forståelse på avtale-tidspunktet.

Dette understrekes av behovet for sikkerhet og forutberegnelighet for partene i etterlevelsen av avtalen. Dette hensyn fremmes best ved en tolkning basert på objektive, tilgjengelige elementer.

Men subjektive fortolkningsmomenter har også sin plass ved avtaletolkningen. Kan det påvises at avtalepartene har hatt en felles forståelse som avviker fra avtalens ordlyd, må dette legges til grunn i rettsforholdet mellom dem.

Ved den inngåtte avtale ble Stiftelsens eiendommer og eiendeler delt mellom Stiftelsen og Fylkeskommunen. Bakgrunnen for avtalen var et felles ønske om å avklare og formalisere rettsforholdet mellom avtalepartene, særlig på grunnlag av at det var Fylkeskommunen som, i forhold til Stiftelsen, drev Katedralskolen vederlagsfritt.

Når det har foregått forhandlinger forut for en avtale, kan de kaste lys over forholdet og vise om partene har ment noe annet enn det som ligger nærmest etter en objektiv fortolkning av ordlyden.

Tidligere lektor Øystein Falch var med i avtaleforhandlingene og var medundertegner av avtalen i egenskap av styremedlem i Stiftelsen. Han forklarte for voldgiftsretten at driften av Stiftelsen hadde lagt nede i lengre tid da rektor David W. Lysne tiltrådte. Lysne tok initiativ til å aktivisere Stiftelsen og få en avklaring av de forholdene som avtalen med Fylkeskommunen regulerer. Falch forklarte at forhandlingene skjedde i en positiv og konstruktiv atmosfære og med et gjensidig ønske om avklaring. Det er ikke opplyst at det var spesielle utfordringer knyttet til reguleringen av de ulike elementene i avtalen.

Voldgiftsretten legger til grunn at avtalen på en balansert måte reflekterer partenes behov og interesser. Det bemerkes at uttrykket "opplærings- og utdanningsformål" i avtaletekstens pkt. C er det samme som er brukt til å beskrive Stiftelsens formål i statuttens § 2. Denne formålsbeskrivelsen er også fullt ut i samsvar med Fylkeskommunens rolle i driften av skolen. Det må derfor legges til grunn at det ikke har vært knyttet noen uenighet eller spesielle diskusjon til utformingen av avtalen på dette punkt.

Det er heller ikke opplyst eller sannsynliggjort at avtalepartene har hatt noen tilkjennegitt forutsetning eller forståelse, hver for seg eller samlet, om det som er denne saks tema; bruken av deler av eiendommen til parkeringsformål for skolens ansatte. Det må derfor legges til grunn at spørsmålet om bruk av eiendommen Kong Oscarsgt. 36 til parkerings-

formål ikke har vært noe tema mellom partene under forhandlingene eller ved utformingen av avtalen.

Voldgiftsretten kan etter dette ikke se at verken formålet med avtalen eller partenes forutsetninger kan gi noe selvstendig bidrag til fortolkningen av det omtvistede punkt i avtalen.

Avtalens oppbygging og særlig dens ordlyd vil i en slik situasjon være sentral ved avtale-tolkningen. Opplærings- og utdanningsformålet utgjør både et vilkår og en skranke for Fylkeskommunens disposisjonsrett over den del av eiendommen som det ikke står bygninger på.

Ved tolkningen av uttrykket opplærings- og utdanningsformål, legges vekt på at det aktuelle området på eiendommen i lang tid har vært i bruk til parkeringsformål for skolens ansatte, og uten at dette har vært ansett som stridende mot det som også er Stiftelsens formål. Stiftelsen har derved ansatt bruken av området til parkeringsformål som samsvarende med det statuttfestede formål om at Stiftelsens eiendommer skal brukes til utdannings- og opplæringsformål.

Det spørsmål som derved gjenstår å ta stilling til, er om Fylkeskommunens innføring av den leiebaserte parkeringsordningen som sådan innebærer at det oppstår strid med avtalens forutsetninger for Fylkeskommunens disposisjonsrett over eiendommen.

Avtalen kan etter voldgiftsrettens syn ikke fortolkes slik at skal ligge begrensninger i Fylkeskommunens adgang, i forhold til Stiftelsen, til å kunne treffe politiske vedtak om regulering av bruken av parkeringsareal ved de videregående skoler i sentrum til parkering som et ledd i regulering av trafikken med privatbiler til og fra fylkeskommunale bygg.

Etter voldgiftsrettens syn er det derved i realiteten et spørsmål om det er etableringen av den konkrete parkeringsordningen, i form av oppmåling av tilgjengelige plasser og derved begrensning i antall plasser i forhold til tidligere, samt innføring av leiebetaling i stedet for vederlagsfri parkering, som eventuelt skulle være i strid med opplærings- og utdanningsformålet.

Voldgiftsretten kan ikke se at det er grunnlag for en slik forståelse av avtalen. Bruken av området må ses i sammenheng med driften av skolen. Bruk til parkeringsformål for skolens ansatte har ikke i seg selv vært ansett avtalestridig. Opplærings- og utdanningsformålet er bindende også for Stiftelsens egen bruk av arealet. Voldgiftsretten er enig i at parkering for skolens ansatte omfattes av formålet. Dette underbygges også av det forhold at kveldsundervisningen ved Katedralskolen har ført til et noe større behov for parkeringsmulighet for de ansatte på skolens område enn ved andre videregående skoler.

Ved innføringen av den leiebaserte parkeringsordningen har skolens ansatte isolert sett mistet et gode de har hatt, men samtidig tilgodeses det formål og de hensyn som ligger bak ordningen. Etter voldgiftsrettens syn er det fremdeles en disponering av arealet som er i samsvar med det avtalefestede formålet.

Det bemerkes at det ikke er tale om å frata Stiftelsen inntekter siden parkeringsplassene tidligere har vært stilt vederlagsfritt til disposisjon for de ansatte og at det er Fylkeskommunen som bærer kostandene til vedlikehold og drift av parkeringsområdet.

Voldgiftsretten kan ikke se at parkeringsordningen representerer en avtalestridig fremleieordning hvor skolens ansatte ses på som tredjepart.

Det foreligger ikke noe rettslig grunnlag for at inntekten fra parkeringsordningen skal tilfalle Stiftelsen. Dette følger ikke av avtalen og kan heller ikke utledes på annet grunnlag.

Det er ikke nødvendig for voldgiftsretten å ta stilling til spørsmålet om avtalen rettslig sett er, eller må likestilles med, tomtefeste.

Etter dette konkluderer voldgiftsretten med at Fylkeskommunen på avtalemessig grunnlag er berettiget til å innføre den aktuelle parkeringsordningen på Katedralskolen.

Stiftelsen har tapt saken og Fylkeskommunen må frifinnes.

Sakskostnader

Etter voldgiftsl. § 40 annet ledd kan voldgiftsretten etter krav fra en part pålegge den annen part å dekke alle eller deler av partens kostnader med saken dersom voldgiftsretten finner det riktig. Tilsvarende fordeles kostnadene til voldgiftsretten slik den finner det riktig, jf. første ledd.

Begge parter har krevd seg tilkjent saksomkostninger og har fremlagt oppgaver over saks-kostnadene, med kopi til motparten.

Advokat Jan Ohldieck har på vegne av Stiftelsen fremlagt oppgave over sakskostnadene på kr 64 000 ekskl. mva. Advokat Kenneth Steffensen har på vegne av Fylkeskommunen fremlagt oppgave på kr 82 849 ekskl. mva. Begge oppgavene gjelder i sin helhet salær.

Voldgiftslovens kriterium for fordeling av kostnadene gir anvisning på en vurdering som er videre enn tvistelovens system, men det er likevel naturlig å se hen til de prinsipper for avgjørelse av sakskostnadskrav som gjelder saker for de alminnelige domstoler, jf. også uttalelser i forarbeidene om dette.

En part som etter tvistel. § 20-2 (2) har vunnet saken, har som hovedregel krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten. Det kan etter loven gjøres unntak helt eller delvis for dette erstatningsansvaret hvis tungtveiende grunner gjør det rimelig.

Avgjørende i foreliggende sak blir likevel en skjønnsmessig helhetsvurdering av om det i lovens forstand finnes "riktig" å pålegge Stiftelsen helt eller delvis å erstatte Fylkeskommunes sakskostnader.

Det bør i vurderingen vektlegges noe at tvisten har en historisk og noe særegen bakgrunn. Videre at Katedralskolen har stått i en noe spesiell stilling i forhold til de øvrige videre-

gående skolene som parkeringsordningen er innført for, ved at kveldsundervisningen ved skolen har ført til et større behov enn ellers for parkeringsmulighet for de ansatte på skolens område. Det er også vektlagt noe at avtalen av 1980, etter det opplyste, ikke var kjent for det besluttede politiske organ da parkeringsordningen ble vedtatt innført. Selv om ordningen etter voldgiftsdommens resultat er funnet å være i samsvar med avtalen, er det likevel forståelig at Stiftelsen har opplevd at det i prosessen før vedtaket ikke fullt ut har vært oppmerksomhet rundt Katedralskolens spesielle situasjon. At Stiftelsen under slike forhold, og med den avtaleforståelse som Stiftelsen har bygget på, har ønsket å få prøvd lovligheten av ordningen kan derfor være forståelig.

Etter en samlet vurdering av saken og utfallet, er voldgiftsretten kommet til at det er riktig at partene bærer sine egne kostnader, og at voldgiftsrettens honorar deles med en halvpart på hver av partene.

Voldgiftsrettens honorar

Partene er solidarisk ansvarlige for omkostningene til voldgiftsretten når ikke annet er avtalt mellom voldgiftsretten og partene, jf. voldgiftsl. § 39 annet ledd. Voldgiftsrettens godtgjørelse for arbeidet med saken avgjøres ved fastsettelse i denne dom, jf. voldgiftsl. § 39 første ledd.

Godtgjørelsen i form av honorar fastsettes til kr 50 000. Hertil kommer 14,1 % arbeidsgiveravgift, men ikke feriepenger. Utbetalingen er gjenstand for forskuddstrekk.

Betalingsfrist er én måned etter at voldgiftsdommen er avsagt, jf. voldgiftsl. § 39, første ledd.

Voldgiftsdommen sendes partene. Et eksemplar av dommen sendes også til tingretten for oppbevaring i rettens arkiv, jf. voldgiftsl. § 36 femte ledd.

DOMSSLUTNING:

1. Hordaland fylkeskommune frifinnes.
2. Partene bærer sine egne sakskostnader.
3. I honorar til voldgiftsretten betaler Stiftelsen Bergen Katedralskole og Hordaland fylkeskommune in solidum, innen 1 -en- måned etter at dommen er avsagt, til Martin Tenold kr 50 000 -kronerfemtitusen-. Hertil kommer 14,1 prosent arbeidsgiveravgift. Honoraret skal bæres med en halvpart på hver av partene, dog slik at partene er solidarisk ansvarlige overfor voldgiftsretten.

Martin Tenold